

Nu slår vi under segel

sid 3

Christer Salén

– Jag har svårt att säga nej...

sid 8

En parant 70-åring

sid 10

En skog av master i stan

sid 12

Besök oss på Skeppsbron!

Det har sagts förut och det tål att upprepas: Sommarens Tall Ships' Races betyder väldigt mycket för Briggen.

Alla har nu fokus på att leverera såväl ett vackert fartyg som allt det roliga runt i kring som vi också medverkar i. Rekordmånga, 118 fartyg, har anmält sig och kommer att fylla Stockholms kajer, och en miljon besökare väntas komma för att njuta av alla vackra fartyg och roa sig på kajerna.

Mitt i denna fantastiska segelfestival har Briggen Tre Kronor fått en fin kajplats och tält på Skeppsbron som vi ska ta vara på så bra vi kan.

För föreningen har medlemsvärvningen högsta prioritet. För att vi ska lyckas behöver vi din hjälp som medlem och ambassadör för Briggen Tre Kronor.

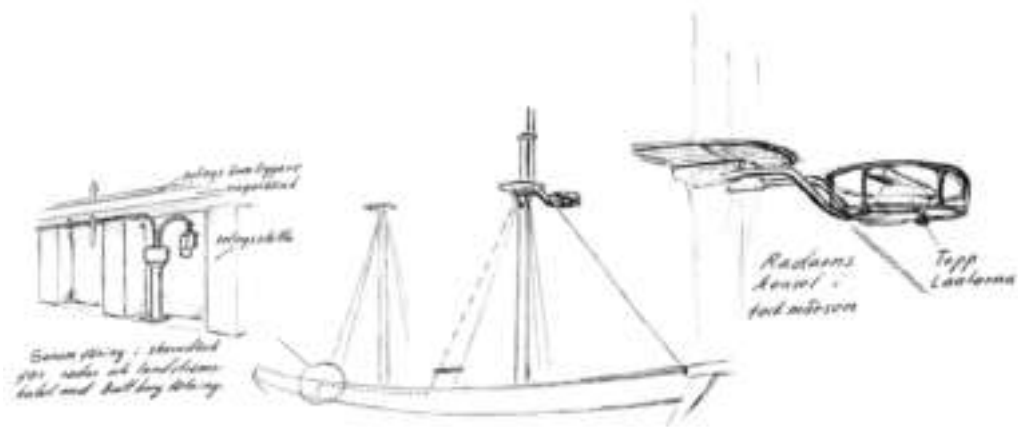
Uppmana alla vänner och bekanta att besöka oss och fartyget på Skeppsbron, bli medlem och stödja vår mångfacetterade förening.

Vi har ett år kvar på ett fascinerande fartygsbygge vars resultat redan har rönt stor uppmärksamhet i vida kretsar. Tankar och idéer på nya spännande byggprojekt finns, och diskussioner förs med olika intressenter. Briggens ungdomssektion och besättningspool aktiverar redan många som vill segla på Tre Kronor nästa sommar och vara med 2009, när The Tall Ships' Races kommer tillbaka till Östersjön.

Vi vill alla att Östersjön ska vara ett rent och levande hav att segla i, och vi vill kunna samarbeta med invånarna i alla de nio länder som gränsar till Östersjön. Därför har Briggen Tre Kronor tagit initiativet till Baltic Sea Future, projektet som ska ge ungdomarna runt Östersjön en plattform varifrån de kan påverka politiker och näringsliv att bättra värna om vårt gemensamma innanhav. Briggen Tre Kronor af Stockholm ska bli den seglande symbolen för Östersjösamarbetet när det gäller miljö i alla former, men också på det kulturella och kommersiella planet. Ju fler vi är desto starkare inflytande får vi!

Väl mött på Skeppsbron den 27-30 juli! ■

PER LANDQVIST

Bygget just nu:

Grova kablar och finlir

Fartyget är nu färdigt utvändigt.

Dörrar och kappar är på plats.

De återstående fönstren kommer på plats medan jag skriver detta.

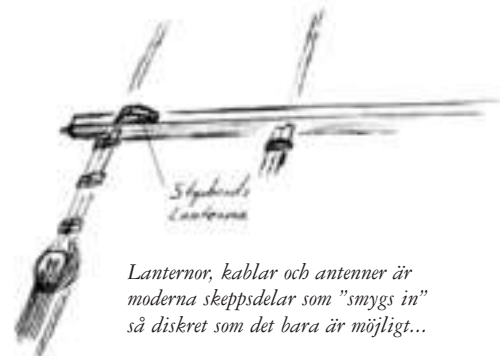
Nåja, helt färdig är hon nu inte. En del snickerier som till exempel roderkista, batterilåda, livbältslådor med mera är delar som vi kommer att tillverka i höst.

Riggen är, som många av er sett, på god väg att ta form. Detta tack vare en fantastisk insats av många engagerade och inte minst ett resultat av ett fint hantverk utfört av Johnny Åstrands block- och riggrupp.

Nu fokuserar vi på arbetet med elsystemet. Det är många olika delar som ingår och det innebär i sin tur mycket dragning av kabel ut i hela fartyget. Därför har vi monterat kabelstegar på båda sidorna genom hela fartyget. När vi drar kabel genom de vattentäta skotten använder vi oss av täta genomföringar, levererade av vår hederleverantör MCT Brattberg. Dessa tidskrävande förberedelser har Martin Romare hos oss utfört. För själva elinstallationen har vi anlitat elfirman MGAB.

Ankarspel och dito kätting är på plats, nästan klart för användning.

Lanternor, kablar och antenner är moderna skeppsdelar som "smygs in" så diskret som det bara är möjligt...

Alla snickerier och färgsättningar präglas av stor omsorg i alla detaljer.

På vissa ställen är det extra känsligt att dra kabeln både ur teknisk och estetisk synvinkel. Ett exempel är de kablar som ska upp i riggen. De är ganska många, och en del är väldigt grova, som exempelvis radarkablen. Här lägger vi gärna lite extra tid för att få en så smidig och elegant dragning som möjligt.

Ett antal antenner som hör till radio- och navigationsutrustning kräver också sitt utrymme i riggen. Även det är installationer som riskerar att se klumpiga ut och störa resten av riggen. Därför det är viktigt att vi kan lägga in lite extra omsorg i arbetet även här. ■

KORHAN KOMAN, SKEPPSBYGGMÄSTARE

BRIGGEN TRE KRONOR

BRIGGENBLADET GES UT AV FÖRENINGEN BRIGGEN TRE KRONOR

• ANSVARIG UTGIVARE PER BJÖRKDAHL • E-POST BLADET@BRIGGENTREKRONOR.SE
• WWW.BRIGGENTREKRONOR.SE • TELEFON 08-545 024 10 • FAX 08-545 024 11 • POSTGIRO 87 3663-9
• ÖSTRA BROBÄNKEN SKEPPSHOLMEN • 111 49 STOCKHOLM • TRYCK ALFA PRINT AB

Riggghelg

Helgen 1-3 juni blev en milstolpe. Resterande rår kom på plats och ett antal segel slogs under. Under Allan Palmers ledning arbetade block- och riggruppen ombord, på däck och till väders, medan guidegruppen såg till att alla besökare kunde ta en fika och njuta av skådespelet. Här följer redaktionens dagboksanteckningar.

TEXT: KERSTIN OTTERSTÅL. FOTO: PER BJÖRKDAHL

Lördag: 11.02. Storröjelvrån på plats. Allan Palmer säkrar rackbulten.

Fredag 14.58. Allan och Jenny håller på med förberedelser för helgen.

Lördag 11.43 Jenny Sylén och Janne Jäberg tajtar upp taljerepen i jungfrurna som sträcker fockmastens märsvant, medan resten av gänget jobbar i stormasten.

11.53: Jonas Jacobson, Lars Ulvång och Bengt-Arne Dagnell hänger i styrbords märsbrass och sträcker upp.

16.25: Det märks
var Magnus Berglund
trivs bäst...

15.10: Helgens säkerhetschef,
blockmakare Lars "Ulven"
Olvång myser i solen.

16.19: Jäklar, den här topppläntan är lite
för lång, konstaterar riggchef Jonny Åstrand.
Lennart, kan du splitsa om den till i morgon?

15.05: Svante Bergström filmar – väl säkrad.

15.35: Kaffetältet börjar fyllas av intresserade flaniörer. Där säljer Elisabet Jakobsson. Anna-Greta Björkman, Anna Hagerman, Gunnar Lund och Mats Bruce tröjor och bullar...

13.58: Bengt-Arne Dagnell, Lennart Pettersson och Jonas Jacobson tar igen sig lite på fördäck. Samtidigt, iland, synar Göran Romare och Cissi Jobansson lusplattningen som Fredrik Neiderud knyter.

14.07: Alla hjälps åt att slå under fockmastens bramsegel på rån medan den är kvar i land. Allan har visat hur råbanden fästs i öljetterna (öglorna) och sedan bänslas (sätts fast) i jäcktaget (stälppinnen på ovansidan av rån), den avslutande knopen är råbandsknop.

Söndag
18.15:
Alla vår
uppe och
tre segel
under-
slagna.

13.05: Lunchen var utsökt
och räckte till alla!

Söndag 15.14:
Christer Yström
förbereder några
viktiga tampar
som ska upp i
riggen.

Riggmästare Allan Palmer tillbringade större
delen av helgen uppe i riggen. Här passar han
fockbramvrån som är på väg upp förbi salningen.

Söndag 15.14: Anders Dahlgren, Eva
Blix och Cissi splitsar sejsingar (tampar
som man beslår seglen med). De ska
vara lagom långa och ha en lagom stor
ögla i ena änden. Tampen är Spunflex
10 mm Roblon, Cissi: "traditionsplast".

Söndag 16.03: Sture Haglund
tar farväl av "sin" röjelnå
innan den går till väders.
— Jag är oerhört stolt över att
ha filat till just den här rån,
eftersom den sitter högst upp i
fockmasten — till och med ovan-
för kungafamiljens segel..!

Söndag 14.23: Cissi och Janne på väg upp igen efter lunchen. Väl säkrade och noga med regeln "en hand för mig och en för fartyget". Fisbeye-objektivet 180-graders vinkel böjer allt.

Måndag kväll: Delar av en bårt arbetande föreningsstyrelse provar att sätta segel.

- **Livflottar & Flytvästar**
- **Nödraketer & Linkastare**
- **Rökdykarutrustning & Gummibåtar**
- **Service & Försäljning**

www.ekensnaval.com
 Tumstocksvägen 12, 187 66 TÄBY
 Tel 08-630 92 66, Fax 08-630 92 88

PROFILEN

CHRISTER SALÉN

”Jag har svårt att säga nej...”

Förr i världen, när man skulle intervjuva prominenta personer, slog man upp ”skvallerboken” Vem är det. Numera går man ut på nätet och söker på Google. Sex träffar på ”Christer Salén” – kan de ge en bild av personen bakom namnet?

Högt upp hamnar *M/S Christer Salén*, ett torrlastfartyg på knappt 5000 brutton, sjösatt 1945, när Christer var fyra år.

– Jag har ingen relation alls till det fartyget, annat än att det bar mitt namn, säger Christer Salén. Pappa döpte båtar efter både min bror Sven och mig. Men ”mitt” fartyg var med om en del äventyr, vet jag. En gång på 50-talet råkade det in i en svår storm och fören bröts av. Alla ombord klarade sig, och man lyckades få båten i hamn. Där svetsade de fast en snöplog i stället för fören, och så kunde hon fortsätta till sin destination.

Nästa sida som kommer upp handlar om Sven och Dagmar Saléns stiftelse, där sonen Christer är en av sex herrar i styrelsen.

– Stiftelsen stödjer forskning och ungdomsverksamhet, berättar Christer. Det är ingen stor och märkvärdig stiftelse, men vi har till exempel nyligen instiftat två stipendier för humanistisk forskning. Pappa var ju en stor humanist, och det finns betydligt flera fonder att söka pengar ur på den naturvetenskapliga sidan.

Träff nummer tre handlar om den svenska America’s Cup-båten *Järv*, som ska delta i årets tävling. Där figurerar Christer Salén som ordförande i Gamla Stans Yacht-Sällskap och initiativtagare till satsningen.

– Jag har kappseglat i hela mitt liv, säger Christer Salén. Så det faller sig ganska naturligt att stödja en svensk båt i America’s Cup.

– Redan 1977, när Pelle Pettersson seglade America’s Cup, var jag med. Jag var ordförande i GKSS då, minns Christer. Sen blev jag inbjuden av Jan Stenbeck till tävlingen 2000, och var även med 2002, när båtarna *Orm* och *Örn* var med i America’s Cup. Men det fick ju tyvärr inte Jan uppleva....

Nummer fyra på träfflistan är *Beatrice Aurore*. Här finns Christer Salén med som ordförande, firmatecknare och en av tio ägare i ett konsortium som nyligen köpt in denna klassiska juvel, byggd 1920, och under en tid år ägd av Sven Salén.

– Pappa ägde henne mellan 1945 och -57 tror jag, säger Christer. Så det var den båten vi seglade i om somrarna när jag var liten. Som min bror och jag lärde oss segla i. Ja, vi hade en liten stjärnbåt också, *Beatrice Aurore* var ju för stor för småpojkar.

– Det här med Bea hänger ihop med planerna för Nya Djurgårdsvarvet, säger Christer och blir alltmer entusiastisk. Det ska bli ett centrum för bevarandet av klassiska träbåtar, och så ska det bli ett trivsamt café, och en ”Klubbarnas klubb”, en mötesplats för husvillan båtklubbar.

Men Briggen Tre Kronor då? Jo, det är träff nummer fem: Christer Salén, ägare av fockmastens nagelbänk, ett sambord och därtill medlem i bolagets Advisory Board, ett antal herrar med kunnande och kontakter i svenskt näringsliv. Efter bolagets nyemission är Christer Salén även en betydande aktieägare.

– Jag har lite svårt att säga nej, säger han aningen förläget.

– Det började med nagelbänken. Min gode vän Thomas Sundberg tog med mig till bygget, och sedan dess har jag följt det med stort intresse. Det finns flera sidor av Briggen som jag uppskattar. Dels förstås själva idén, att ge sig på att bygga ett segelfartyg i trä. Men projektet är ändå klart hanterligt, inte för stort.

– Dels tycker jag om Östersjötemat, att briggen ska knyta länderna runt Östersjön närmare varandra. Det behövs, det är en god sak.

– Men en av de allra viktigaste delarna, som jag ser det, är ungdomarna. Att hon ska segla med ungdomar, gärna från de olika Östersjöländerna, och tjäna som en seglande miljöambassadör.

– Den marina traditionen, det fina hantverket, miljötanken, ungdomarna – allt det sammantaget gör Briggen Tre Kronor till ett unikt och lovvärt projekt.

Den sista pusselbiten till personen Christer Salén handlar om internationella miljöfrågor, innovativ forskning och spännande havsvattenodlingar.

Träff nr sex: Christer Salén, ordförande i Seawater Forest Initiative.

– Ja, dit ska jag på möte om en kvart, säger Christer, så det kan jag visa vad det handlar om.

Han tar fram en bunt papper, en utskrivnen Powerpointpresentation, som visar planer och skisser över gigantiska saltvattensbassänger, mangrove- och räkodlingar. En försöksanläggning i Eritrea har fått läggas på is av politiska skäl. En annan i Mexico är på planeringsstadiet.

– Femtio sådana här anläggningar över hela världen kan kompensera för det ökande smältvattnet från Grönlands och Antarktis glaciärer, säger Christer. Det här är en otroligt smart idé, man har tagit vara på ett antal växter som kan växa i saltvatten och förädlat dem. Systemet bygger på att man pumpar in saltvatten över havsnära områden och sedan odlar man både räkor, mangrove och andra salttåliga växter i de salta bassängerna. Vattnet från räkodlingarna leds ut över växt-

odlingarna. Av växterna får man olja som antingen kan användas till mat eller till biodiesel. Mangroven har ett fantastiskt rotsystem och binder koldioxid mycket effektivt...

Helt klart har Christer Salén rätt många järn i elden.

– Är det svårt att få tiden att räcka till, och få rätt balans mellan jobb och båtar, undrar jag.

– Nej, jag tycker det går ganska bra, säger Christer Salén med ett leende. Allt jag gör är ju roligt, jag har alltid haft förmånen att få välja själv – en riktig lyxtillvaro, säger han glatt och cyklar iväg längs kajen till nästa möte. ■

KERSTIN OTTERSTÅL

FOTO: STURE HAGLUND

Veteranbilsträffar

Automobilhistoriska Klubben har valt Briggens Tre Kronor som mötesplats för sina träffar under sommaren. Premiärdagen den 4 juni samlades ett fyrtiotal veteranbilar på Skeppsholmen. Varje måndag från klockan 18 kan du se pärlor som Maserati, Bugatti, T-Ford, Jaguar m fl vid briggen. Varmt välkommen! ■

Skeppsredare

Ikea
Outokumpu

Samredare

Elfa AB
NYKLauritzenCool
MAQS Advokatbyrå
Stena Gotthard

Hedersleverantörer

EO Grafiska AB
Båtmässan Allt för sjön
Certex

Dataphone

Dokumentkraft
Engwall & Claesson
Essve
G-Ess Yrkeskläder
Jehander
Kaupting Bank
Layher
NCC
Planet 11
Rapp Collins Stockholm
Rolls Royce AB
SAAB Transpondertech

Saint-Gobain Abrasives AB

Scania Industri &
Marinmotorer
Sjöassistans
Skandiform
Spring Mobil
Statens fastighetsverk
Södermalms Trä
Tibnor AB
Total Design Europe
Victron Energy

Briggen Tre Kronor af Stockholm
är målad med Lasol

Lasol Linoljefärg Lasol Fasad Matt

Färgerna finns hos:

Stockholm
Färgcenter

Stockholm Färgcenter AB

Tomtebogatan 14, S:T Eriksplan 08-32 05 05
Arenavägen 33, Globen 08-600 02 90

Christian Radich

Foto: Corinne Hitching/Sail Training International (Many thanks!)

– en parant 70-åring!

När norska fullriggaren Christian Radich besöker Stockholm i sommar kan vi fira 69-årsjubileum. En vacker junidag år 1938 stävade hon nämligen in i Stockholm för allra första gången.

C Radich är ett av tjugotalet fartyg i klass A (över 40 meter långa) som vi får njuta av under The Tall Ships' Races i juli. När hon efter fyra dagars festligheter i stan ger sig av för sista "tävlingsskenet" mot Stettin finns ett 40-tal "Briggen-ungdomar" ombord som kan se fram emot ett häftigt äventyr! De kommer att skriva, fotografera och filma under hela tävlingen, så vi kan få ta del av deras upplevelser, dels via Briggens webbplats, dels som film på Briggenkvällar i höst.

Christian Radich – historik:

1937 Sjösettes i Sandefjord, Framnaes Mek. Verkstad, 4 februari.

1938 Seglade med 99 elever ombord till Stockholm, Helsingfors och Karlskrona.

1939 Till New York och Världsutställningen i juni. Åter i Oslo 5 september, samtidigt som andra världskriget bröt ut. Den 11 september tar norska marinen över fartyget, hon blir logifartyg i Horten.

1940 Efter den tyska ockupationen 9 april tar Tyskland fartyget som krigsbyte och använder henne som logifartyg.

1944 Bogseras till Travemünde. Ett tyskt rederi som erbjuds att köpa henne tackar nej. Tyska marinen tar över henne för att seglas som skolskepp.

1945 Hon riggas och flyttas till Flensburg för indockning i flytdocka. Dockan havererar, möjligen efter en bombskada, och C Radich blir liggande under vattnet i fyra månader. Bara översta delen av riggen sticker upp över ytan...

Efter freden i april 1945 bogserades hon tillbaka till Norge och dockades för senare inspektion. Vrakets framtid var mycket osäker. Bland annat hade skrovsidorna stora hål och all originalinredning var borta.

1946 C Radich bogseras till Framnaes Mek. Verkstad i Sandefjord för total renovering och upprustning.

1947 Dockning, skrovreparation. Samma år seglar hon igen – till Lissabon, Casablanca, Funchal...

Filmstjärna

1948 Norsk dokumentärfilm om livet ombord. "Skoleskipsfilmen – Vi seiler" går upp

på biograferna – och blir kvar i två år.

1956 Första Tall Ships' Race: Torbay – Lissabon. Radich tvåa totalt. I december avseglar hon till Madeira, Karibien och USA – och ombord finns ett amerikanskt filmteam.

1957 Filmen "Windjammer" spelas in. Christian Radich hyrs ut som filmens huvudrollsinnehavare i sex månader.

1958 Tall Ships' Race: Brest – Las Palmas. Radich tvåa igen. Filmen "Windjammer" har premiär i Hollywood och Oslo

Under 60-talet seglade Christian Radich som skolfartyg och deltog i TSR fem gånger. År 1970, när tävlingen gick mellan Plymoth och Teneriffa, vann hon sin klass. Samtidigt, hemma i Norge, kom en ny privatskolelag som förbjöd offentligt stöd till Radich. Nu var frågan: Skulle hon säljas till utlandet eller bli museifartyg vid kaj?

Ökat intresse

Men intresset för seglande skolskepp ökade igen, och Christian Radichs Vänner bildades 1971, med Kronprins Harald som förste ordförande /president.

Mellan 1971 och -80 blev Radich filmkändis igen, nu i "Onedlinjen". Åren 1981-82 renoverades hon grundligt, egentligen den första riktiga upprustningen sedan 1947.

År 1983 tog Radich för första gången ombord kvinnliga elever – på den nautiska grundkursen och kockutbildningen.

År 1986 samlades alla de tre norska fullriggarna, Radich, Sörlandet och Statsraad Lehmkuhl, i Bergens hamn för att förgylla Melodi Grand Prix-festivalen.

År 1998 avslutades en epok – Christian Radich slutade segla som skolskepp.

Under åren 1998-2005 gjordes omfattande renoveringar och ombyggnader ombord, bland annat för att uppfylla nya, hårdare bestämmelser. Ny inredning i byssan, nya hytter, toaletter och duschrum, nya vattenledningar, nya vattentäta skott osv...

Eget bröd

I fjol lanserades ett särskilt Christian Radich-bröd som blev en succé. Första året såldes 80 000 bröd, vilket gav lika många norska kronor till fartygets drift. Stiftelsen som äger och driver fartyget får ekonomiskt stöd dels från privatpersoner, organisationer och företag, dels från vänföreningen. Sedan några år tillbaka använder också norska "Sjöförsvaret" (flottan) fartyget till befälsutbildning några månader per år, vilket också ger ett tillskott i kassan. Vid andra tider seglar hon med betalande gäster – det är bara att boka plats!

Välkommen till Stockholm, igen!

Nu kan vi alltså hälsa Christian Radich välkommen till Stockholm igen. Den 70-åriga skönheten, som trots krig, ekonomiskt svåra tider och andra umbäranden fortfarande seglar – och seglar bra!

Sedan ser vi förstås fram emot att våra ungdomar ska få segla med på Christian Radich som "trainees" på sista tävlingssträckan ner till Stettin i Polen. Förutom ungdomarna ska ett antal Briggenmedlemmar (över 25 år) segla med som "paying crew"... När de kommer tillbaka har de säkert ett och annat att berätta...! ■

KERSTIN OTTERSTÅL
Källa: Christian Radich-Nytt

KALENDARIUM

JULI

25 juli: **Vi firar Gladans 150-årsdag!** Briggen *Tre Kronor af Stockholm* kommer beroende på väder och vind att göra en sväng på Strömmen och in i Nybroviken och landar vid kajen på Kastellholmen vid Kolskjulen vid 15-tiden. Där serveras dryck och lätt förtäring mellan 14.00-17.00.

26 juli: **De första Tall Ships' Race-fartygen anländer.** Håll ögonen öppna!

27 – 30 juli: **The Tall Ships' Races** är i Stockholm. Musik, show, Crew Parade, vackra fartyg från när och fjärran, mat, dryck och mycket annat. Se sidan 13.

30 juli: **Parade of Sail:** Fartygen paraderar ut från Stockholm med början kl 11.00. För dig som vill se paraden från sjön har föreningen Briggen Tre Kronor hyrt in Madam från Stavsnäs Båttaxi. Hon hämtar oss kl 11.00 vid Nacka Strand, och vi följer paraden en bit, så vi får tid att beundra och fotografera fartygen. Åter i Nacka Strand cirka 15-16.

Pris 300 kr.

Anmäl till kerstin@briggentrekronor.se - det finns fortfarande cirka 30 platser kvar! Vill du veta mer, ring 070-269 12 87.

AUGUSTI

7-12 augusti: **Matrosutbildning för traditionsfartyg**, Skeppsholmsgården. Några platser kvar på utbildningssegling med Shamrock.

Se www.skeppsholmsgarden.se

För mer information, mailasegling@skeppsholmsgarden.se eller ring 08-679 28 20.

22 augusti: **För om masten – att segla på Ostindienfararen Götheborg III.**

Föredragsserien för besättningspoolen startar med Per Jonsson, som seglat med Götheborg. Tid 18.00, Lokal meddelas senare.

Anmäl till: kerstin@briggentrekronor.se, tel 070-269 12 87 (helst kvällstid!)

SEPTEMBER

17 september: **Föredrag för besättningspoolen**

Program ej spikat. Övrigt höstprogram kommer i nr 4/07

Marinmuseum firar

Under helgen 30 juni och 1 juli firar Marinmuseum i Karlskrona. Det är då tio år sedan man flyttade till sitt fina läge på Stumholmen.

Det blir kapprodd och kappsegling, hantverk, musik och dramatiserade visningar för barn. Under helgen går också Nostalgia Festival 2007 loss utanför museet med veteranbåtar, veteranbilar och veteranmotorcyklar i en salig blandning. Dessutom kommer museets utställningar bokstavligen att få liv när de befolkas av olika rollfigurer ända fram till midnatt. ■

Vi stöder briggen "Tre Kronor af Stockholm"

• gaudy.
Stockholm

Missa inte sommarens höjdpunkt

En skog av master i stan

För första gången i The Tall Ships' Races historia är ett råacklat fartyg från Stockholm en del av evenemanget. Briggen *Tre Kronor af Stockholm* ligger på paradplats på Skeppsbron under evenemangsdagarna 26-29 juli. Vid kappseglingsstarten tisdagen den 31 juli ligger vi på startlinjen ute vid Revengegrundet tillsammans med museifartyget *Sankt Erik*, som skjuter startskottet.

Nästa gång The Tall Ships' Races går i Östersjön ska Briggen skriva historia igen. Då tar vi upp kampen på kappseglingsbanan!

Skriv upp onsdag 25 juli! På eftermiddagen tjuvstartar vi evenemanget med Briggen *Tre Kronor af Stockholms* premiärtur. Denna sker på dagen 150 år efter förlagan *Gladans* sjösättning. Efter tio års byggande och en intensiv slutspurt ska vi äntligen visa upp henne i sitt rätta element på Stockholms Ström.

Med hjälp av (förhoppningsvis) nådiga vädergudar ska alla Briggenvänner få en rik-

tig högtidsstund. Dessutom kan alla Stockholmare och tillresta nu se att huvudstaden fått en attraktion i världsklass – en oerhört vacker och välbyggd brigg.

Paradplats på Skeppsbron

Briggen *Tre Kronor af Stockholm* kommer att ligga förtöjd långsides mitt på Skeppsbron bredvid The Tall Ships' Races kansli och Skärgårdsmarknaden. Vi kommer att ha ett

eget tält på kajen där föreningen kommer att jobba hårt med medlemsvärvning bland annat. Fredagkvällen är medlemmarnas egen kväll ombord och på kajen. Välkomna!

Utanpå *Tre Kronor af Stockholm* kommer den ryska fregatten *Shtandart* att ligga förtöjd. Projektet *Shtandart* har många likheter med vårt eget; historisk förlaga, förening, volontärer och bolag. Intressant att träffas.

Mot havet

Under måndagen den 30 juli tar sig fartygen ut mot Sandhamn. Platser som till exempel Eknösundet kommer att vara proppade med ankrade fartyg till kvällen.

Tisdagen 31 juli går starten utanför Sandhamn. Utan egen båt blir det svårt att följa starten, dessutom brukar sjögången vid sådana tillfällen bli rent spektakulär. Med stark kikare kan berget vid Bellevuebadet vara tryggare... ■ TEXT: PER BJÖRKDAHL

Datum	TSR officiella program	Tider	Briggens program (prel.)
Ons 25 Juli			
EM/kväll		15.00-22.00	Premiärsegling Strömmen Detaljinformation kommer på www.briggentrekronor.se
Tor 26 Juli			
08.00-17.00	De stora fartygen anländer	FM	Anlöp Tre Kronor Skeppsbron
08.00	Information för fartygsvårdarna		
09.00	STI-möte	14.00-17.00	Allmänhetens visning
10.00	Möte med TSR Stockholm		
11.00	Säkerhetsmöte ang. underhållning dagtid 27-30 juli	18.00-22.00	Abonnerat för huvudpartner
Fre 27 Juli			
08.00 – 12.00	De sista fartygen anländer	09.00-12.00	Allmänhetens visning
15.00 – 17.00	Aktiviteter för besättningarna		
17.00	Invigningsceremoni	12.00-18.00	Abonnerat för partners
18.00 – 23.00	Music/ show Sonja Aldén, Sanna Nilsen, Shirley Clamp		
20.00	Kaptenernas middag, Stadshuset	19.00-23.00	Föreningen Briggen Tre Kronor
Lör 28 Juli			
09.00 – 13.30	Aktiviteter för besättningarna	09.00-14.00	Allmänhetens visning
15.00 – 17.00	Aktiviteter för besättningarna		
19.00	Fest för besättningarna (Kulturhuset)	15.00-19.00	Abonnerat för huvudpartner
20.00	"After Guard Party" (Stadshuset)		
20.00 – 23.00	Musik/Show		
Sön 29 July			
09.00 – 13.30	Aktiviteter för besättningarna	12.00-15.00	Allmänhetens visning
11.00	Information för kaptenerna		
14.00 – 16.30	Crew Parade - besättningsparad	15.00-19.00	Representation Stockholms Stad
16.30 – 17.30	Prisutdelning		
17.30 – 22.00	Musik/Show		
22.30 -	Fyrverkeri	20.30-24.00	Representation Stockholms Stad
Mån 30 Juli			
08.00 – 10.00	Sista planeringen inför avfärden		
11.00 – 13.00	Parade of Sail	11.00-13.00	Parade of Sail
19.00	Fest för alla fartygs- och kajvärdar	18.00-24.00	Seglarhotellet Sandhamn
Tis 31 Juli			
10.00	Start vid Alma och Revengegrundet för sista benet i tävlingen	10.00-15.00 15.00-20.00	Start vid Alma and Revengegrundet Retur Sandhamn - Stockholm

Storbåtsbygge

Ett nytt spännande byggprojekt startar nu på briggens gamla byggplats mellan Kanonverkstaden och Skeppsholmens Folkhögskola.

Det är Annelie Lundstedt – briggenmedlem – barnmorska, specialistsjuköterska och dessutom utbildad båtbyggare. Under sina två utbildningar på folkhögskolan har hon först byggt en Nordlandsbåt och sedan en mellanöka. Nu ska hon bygga en storbåt på tio meter.

Med hjälp av ett datorprogram har Annelie rekonstruerat en storbåt ritad 1797. Det var en av Chapmans medarbetare som mätte upp en roslagsbåt och ritade om den till sjuktransportbåt för flottans behov. Originalritningen finns i Krigsarkivet.

Annelie ska bygga båten själv och har just börjat med första spantmallen.

– Jag har hållit på med skutor sedan jag var 18 år. Min idé med storbåten är helt enkelt att den ska sprida glädje, säger hon. ■

PER BJÖRKDAHL

Står du på Skeppsbron i Stockholms innerstad och blickar österut kan du se rätt in i Nacka.

Från södra Djurgården är det bara ett stenkast över vattnet till vår historia och natur. Nacka är med andra ord nära.

Läs mer om Nacka på
www.nacka.se

Jenny Sylvé med flera arbetar med underslagning.

Sätta segel

Nu har vår brigg fått sina tio rår på plats, och till och med tre segel underslagna. Snart är det dags att mönstra på, hissa på och segla ut. Nu måste vi lära oss att hantera dessa moln av textilier och distansminuter av vajer och tågvirke.

Vi tänker oss att Tre Kronor har kastat loss från Skeppsholmen och går för motor ut mot Vaxholm. Vi har en lätt SV bris och vill förstås börja segla så snart och vill möjligt. Nyckelbesättningen består för dagen av befälhavare, förkortat **B**, överstyrman, **S**, två matroser (mastskeppare för fock- resp stormast), **Mf** och **Ms**; två lättmatroser, **Lf** och **Ls**; fyra jungmän, **J**, ur ungdomspoolen, och två volontärer **V** (äldre föreningsmedlemmar, med tidigare erfarenhet av segling med traditionsfartyg, men mindre intresserade av att äntra i riggen). De är därför utsedda till rorsman respektive utkik under segelsättningen. Det blir en förman och tre man per mast. Som passagerare har ett dussin föreningsmedlemmar (pensionärer) kunnat komma loss från barnbarn och ännu äldre föräldrar.

Befälhavaren har bätt överstyrman att leda segelsättningen med det där Hornblowerska, lugna tonfallet: "Mr Blake, will you give her some sails, please", vilket i

klartext betyder: "Du får ta hand om segelsättningen! Så vad väntar du på?"

Alla segel som fartyget har är redan *underslagna*, d.v.s. fästa till *jäckstagen* på sina rår och *litsade* till sina stag. *Briggseglet*, gaffelseglet på stormastens akterkant, är *litsat* till den *fasta gaffeln* och till stormasten. Seglen är *beslagna*, till och med "*hamnbeslagna*", det vill säga de ligger vackert sträckta med släta ytor ytterst, vilket är både sjömansmässigt prydligt och effektivt från regn- och solskyddssynpunkt. *Halsar*, *fall* och *nedbalare* är i regel huggna (fästa till eller i), medan skoten ofta är *stuvade* (förvarade) på annan plats och behöver huggas på nytt i samband med att seglen görs loss.

Ordergivning

Så här kan det kanske låta:

S: Alle man går till segels! Börja med undermärsseglen!

B bara övervakar det hela, tittar till rorgångaren och håller ett öga på navigeringen och övrig trafik i närheten.

M samlar sina tre man vid respektive mast och beordrar dem att lyfta ner de tampar från sina naglar som kommer att behövas. I det här fallet blir det undermärsseglets gigtåg och gårdingar samt skoten. När de är klara rapporterar **M** detta genom tecken (vanligen handuppräckning), varpå **S** ger nästa order:

Klara att äntra upp och göra loss Undermärsseglen.

Nu gör **Mf** och **Ms** en sista koll att *brassar* och *nedbalare* är sträckta och belagda och att rårna hänger i sina *toppläntor* samt beordrar varsin **L** och en **J** att vara beredda.

När detta är klart och rapporterat, kommanderar **S**; **Äntra upp och gör loss undermärsseglen**, varvid de avdelade "rinner" uppför vanten, märsstegen och märsvanten tills de når undermärsrån, där de kliver in i *perten* och ger sig ut till varsin rånock. Där vänder de och äntrar in igen, samtidigt som de lossar *slipsteken* på beslagsbanden, så att seglet faller ned lite från rån, men det hålls ju fortfarande uppe av gårdingar och gigtåg.

Även om det inte blåser mycket, kan de få mannarna inte klara att skota hem förundermärsseglet samtidigt som de firar ut på gårdingar och gigtåg. De får därför förstärkning från gänget vid stormasten.

Efter en snabb titt att alla beslagsband verkligen är lossade äntrar de i däck där **Mf** fördelar sina nu fyra **J** till gårdingar och gigtåg vid nagelbänkarna om **SB** och **BB**. Samtidigt sänder han **Ms** och **Ls** till lä förundermärsstaket i fockmastens skotstall, medan han själv och **Ls** tar hand om lovertsskotet. Det räcker dock inte, utan ytterligare två föreningsmedlemmar faller på.

Nu anser **S** att han har tillräckligt med folk beredda, så han beordrar: **Klart att sätta förundermärs!** **Mf** sjunger ut: **Klara vid förundermärs gigtåg och gårdingar, Räck skoten.** När alla nu står där med rätta tampar i händerna kommanderar **S**: **Sätt förundermärs!** Varpå **Mf** beordrar: **Fira av gårdingar och gigtåg, Hala skoten!** Jungmännen firar ut på gårdingar och gigtåg och skothalarna *palmar* först hem på skotet, hand över hand, men mot slutet *hivar* de med bägge händer. När skotet är "*två block*", det vill säga inte går att hala mer, ropar **Mf** som står i förhand: **Loss och belägg!** varvid alla släpper tampan så att han kan dra den till sig och belägga.

När allt gods som har använts för förundermärs är uppkransat och upphängt går hela styrkan över till storundermärs motsvarande tampar och upprepar under **S** och **Ms** ledning proceduren från sättningen av förundermärs.

Ja, det här tar ju längre tid att berätta än att utföra i verkligheten, för att inte tala om hur lång tid det tar att skriva, men så här kan man beskriva det. Hoppas den ärade läsekretsen kan begripa det.

Och ändå har vi bara fått upp ett – näja, två segel... ■

GÖRAN ROMARE

Vi stöder briggen "Tre Kronor af Stockholm"

SJÖSÄTTER NYA BOSTADSRÄTTSFÖRENINGAR

Mer möjligheter. Ställningssystemet.

Datanät och telefoni för företag

Engwall o. Claesson AB

OnePhone®. One Solution.

Isbrytaren Sankt Erik rustas inför The Tall Ships' Races

Just nu råder en febril aktivitet ombord på museifartyget *Sankt Erik*. Allt ska ses över och snyggas till inför evenemangen i slutet av juli.

Sankt Erik har fått hedersuppdraget att vara startfartyg för kappseglingens sista "ben", Stockholm – Stettin. Tisdagen den 31:a juli bildar hon startlinje tillsammans med *Tre Kronor af Stockholm* och ett kustbevakningsfartyg vid Revengegrundet utanför Sandhamn.

Hon byggdes 1915 som Stockholms stads isbrytare och tjänstgjorde ända fram till 1977. Sedan 1980 ligger *Sankt Erik* vid kaj utanför Vasamuseet.

Fartyget är unikt på flera sätt. Hon hålls i fungerande skick, men det är en stor apparat

Sankt Erik bryter sig fram genom Mälarens is den 3 mars 1976, kommande vinter blev hennes sista i tjänst. Fotograf: Johan Johnson, SMM

att göra henne klar för losskastning. Inför första turen måste man elda försiktigt i pannan. Två dagars långsam uppvärmning krävs innan man kan börja ta upp fullt tryck.

Fartygets huvudmaskin är trecylindrig och en av de största fungerande sjöångmaskinerna i Europa, kanske också i världen. Sammanlagt utvecklar de två ångmaskinerna ombord hela 4000 hästkrafter. Två av fyra pannor ska driftsättas och sammanlagt måste 50 ton vatten bunkras – vatten som ska bli ånga.

Under evenemangsdagarna kommer *Sankt Erik* att göra turer på Stockholms Ström för betalande passagerare. Allmänheten kan boka biljetter genom Strömma Kanalbolaget eller Vasamuseet. ■

PER BJÖRKDAHL

Informationslogistik - morgondagens tillväxtområde är redan här

Vi kan elektroniska flöden!

fakturasanning, e-faktura, EDI, e-arkiv

| www.itella.se | Tel: 08-475 28 00 |

Itella Information AB är ett helägt dotterbolag till Itella Corporation och är nordens största leverantör av tjänster för informationslogistik. Itella hjälper företag att gå från pappersbaserade informationsflöden till elektroniska. Itella finns i Finland, Sverige, Norge, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Tyskland. Itella har cirka 1 600 medarbetare och en årlig omsättning på 2 miljarder kronor. I Sverige har Itella 350 anställda och omsätter cirka 360 miljoner kronor per år.